

ინტერესთა ბალანსი კორპორაციულ მართვაში: პრივილეგირებული
აქციონერებისა და შრომითი ხელშეკრულებით დასაქმებულთა
უფლებრივი მდგომარეობის შედარებითი ანალიზი

მარიამ ლიპარიძე

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამართლის
სკოლის კერძო (ბიზნეს) სამართლის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის
მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად*

კერძო (ბიზნეს) სამართალი

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: დავით მაისურაძე, სამართლის დოქტორი, სამართლის
სკოლის პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2026

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

მარიამ ლიპარიძე

19/06/2026

აბსტრაქტი

კორპორაციული მართვა საკორპორაციო სამართლისა და სავაჭრო ურთიერთობების ერთ-ერთ მნიშვნელოვან ინსტიტუტს წარმოადგენს, რომლის მიზანიც თანადროულად სს-ს კონტროლი და ინტერესთა ბალანსის მიღწევაა. საქართველოს სამართლებრივ სივრცეში კორპორაციული მართვა ეტაპობრივად განვითარდა, როგორც სს-ს მმართველობის განხორციელების აპრობირებული მეთოდი. მიუხედავად ამისა, სს-ს შიგნით არსებულ სუბიექტთა უფლებების დაცვის განსხვავებული სამართლებრივი რეგულირებიდან გამომდინარე, მათ შორის კვლავ წარმოიშობა ინტერესთა კოლიზია, რაც საკორპორაციო სამართლისთვის მნიშვნელოვან გამოწვევას წარმოადგენს. აღნიშნულის თავიდან ასაცილებლად, ნაშრომი მიზნად ისახავს ინტერესთა კონფლიქტის გამომწვევი მიზეზების გამოკვეთასა და მართვის მოწყვლადი კატეგორიის, პრივილეგირებული აქციონერისა და დასაქმებულის უფლებათა საკორპორაციო-სამართლებრივი დაცვის აუცილებლობით, მართვის ახლებური მოდელის შემუშავებას.

სამაგისტრო ნაშრომში გამოყენებულია თვისებრივი კვლევის ტიპი, რომლის საშუალებითაც გაანალიზდა მოქმედი სამართლებრივი ნორმები, სასამართლო პრაქტიკა, იურიდიული ლიტერატურა და საერთაშორისო მიდგომები საკვლევ საკითხთან მიმართებით. კვლევის საფუძველზე დადგინდა, რომ მართვა მოიცავს არა მხოლოდ აქციონერთა, არამედ დასაქმებულების ინტერესების გათვალისწინების მოვალეობასაც. კვლევის ფარგლებში გამოიკვეთა მოწყვლადი კატეგორიის უფლებების საკორპორაციო-სამართლებრივი დაცვის ჩარჩოს შემოღებისა და გადახედვის საჭიროება და დადგინდა, რომ დირექტორის ფიდუციური ვალდებულებები მათ შორის ვრცელდება დასაქმებულებზედაც. კვლევის დასკვნით საფუძვრზე გამოიკვეთა, რა სამართლებრივ და ეკონომიკურ შედეგებს უკავშირდება სტეიკჰოლდერთა ინტერესების დაუცველობა.

საბოლოოდ, კვლევისას საკანონმდებლო და სასამართლოში არსებული პრაქტიკის შესწავლით გამოვლინდა საერთაშორისო მოწესრიგებასთან შეუსაბამობა, რომლის აღმოსაფხვრელადაც სამაგისტრო ნაშრომში შემუშავებულია რეკომენდაციები.

საკვანძო სიტყვები: კორპორაციული მართვა, ინტერესთა ბალანსი, პრივილეგირებული აქციონერები, დასაქმებულები, კორპორაციული მართვის მოდელები, დირექტორთა ფიდუციური ვალდებულებები.

Abstract

Corporate Governance is one of the important institutions of corporate law and commercial relations, the purpose of which is to simultaneously ensure corporate control and to achieve balancing interests within a JSC. Within the Georgian legal framework, corporate governance has gradually evolved as a proven method of implementing the governance of JSC. Nevertheless, due to the differing legal regulations of protecting the rights of entities within a joint-stock company, conflicts of interests continue to arise among them, which constitutes a significant challenge for corporate law. In order to avoid this challenge, the present thesis seeks to identify the underlying causes of such conflicts and, based on the need for enhanced corporate-law protection of vulnerable groups – namely, preferred shareholders and employees – to develop an alternative corporate governance model.

The master's thesis uses a qualitative research methodology through the analysis of applicable legal provisions, judicial practice, academic literature and international approaches relevant to the research topic. Based on the research, corporate governance encompasses not only the obligation to consider shareholders' interests, but also the interests of employees. The study identifies the necessity of introducing and reassessing a corporate law mechanisms for the protection of vulnerable stakeholders and establishes that directors' fiduciary duties extend to employees as well. At the final stage of the study, the legal and economic consequences associated with the inadequate protection of stakeholders' interests were identified.

Finally, through the analysis of existing legislation and judicial practice, the research highlights certain inconsistencies between the Georgian framework and international approaches, for the elimination of which the thesis provides a number of legislative recommendations.

Keywords: Corporate governance, Balance of interests, Preferred shareholders, Employees, Corporate governance models, Directors' fiduciary duties.